

KetjuKirjeet - Ei-toivottu viestintä Internetissä

[Etusivu](#)

Ketjukirjeet

Ketjukirjeitä levittävät tavalliset [netiketistä](#) piittaamattomat käyttäjät. Oleellista ketjukirjeissä on, että viesti pyydetään lähettämään edelleen mahdollisimman usealle henkilölle. *Viestin sisältö voi olla mitä tahansa*, huijauksesta mitä kannatettavimpaan vetoomukseen.

Ketjukirjeet ovat erityinen ongelma Internet-viestinnässä, koska viestien lähettäminen erittäin suu-
relle määrälle ihmisiä on helppoa eikä se maksa lähettäjälle käytännössä mitään. *Kulut maksaa viime kädessä vastaanottaja* Internet-yhteysmaksuinaan ja viestien lukemiseen kuluvana aikana. Vastaanottajien määrää on helppo kasvattaa entisestään lähettämällä viesti *postituslistalle* tai *uutisryhmiin*.

Ketjukirjeet ovat luonteeltaan aina *pyramidiskeemoja*. Jos jokainen vastaanottaja lähettää viestin seuraavana päivänä viidelle henkilölle, niin kahdessa viikossa viestin on lukenut koko maailman väestö:

Päiviä kulunut	Viestin on lukenut yhteensä
0	1
1	6
2	31
3	156
4	781
5	3.906
6	19.531
7	97.656
8	488.281
9	2.441.406
10	12.207.031
11	61.035.156
12	305.175.781
13	1.525.878.906
14	7.629.394.531

Käytännössä *samat ihmiset saavat ketjukirjeen luettavakseen useampia kertoja*. Eniten ketjukirjeitä saavat käyttäjät, jotka muutenkin saavat paljon sähköpostia. Onneksi suurin osa ihmisistä on tarpeeksi fiksuja, että he eivät lähetä ketjukirjeitä eteenpäin - muuten ongelma olisi kertaluokkaa pahempi.

Osa ketjukirjeistä on *huijauksia*. Niissä voidaan esimerkiksi eri verukkeilla pyytää lähettämään rahaa jonnekin. Rahankeräysketjukirjeet ovat [laittomia](#).

Ketjukirjeiden lähettäminen on yleensä kielletty palveluntarjoajan *käyttöehdoissa* (esimerkiksi [Helsingin yliopiston tietojärjestelmien ja tietoverkkojen käyttösäännöt](#)).

Ketjukirjeet voi jakaa aiheensa puolesta ainakin seuraaviin ryhmiin:

Geneeriset ketjukirjeet Tähän luokkaan kuuluvat kirjeet, jotka ovat väittämänsä mukaan kiertäneet maailman $n+1$ kertaa. Joissakin uhkaillaan viestiketjun katkaisijaa pahalla epäonnella. Jotkut pyytävät lähettämään rahaa ketjussa aikaisempaa olleille. Näin voi itsekin rikastua. Näissä kirjeissä ei ole levityskäskyn lisäksi muuta sisältöä.

Huumorikirjeet Näissä kirjeissä on jokin hauska juttu. Vitsi ei tosin enää naurata, kun sen joutuu poistamaan postilaatikostaan viidettä kertaa. Ennen kuin alkaa lähettää näitä kaverilleen, niin kannattaa varmistua, että hän haluaa niitä vastaanottaa.

Varoitukset Tähän luokkaan kuuluvat muun muassa tietokonevirusvaroitukset ([F-Securen sivu huijausvaroituksista](#)). Viesteissä ei ole päivämäärää, jolloin varoitus on annettu, eikä varoituksen antaneen tahon yhteystietoja. Varoitukset ovat usein kiertäneet kauan, eivätkä ne ole ainakaan enää ajankohtaisia. Yleensä ne eivät koskaan ole olleet aiheellisia. Viestiketjua jatkava käyttäjä luulee tekevänsä päivän hyvän työn lähettäessään varoituksen kaikille kavereilleen.

Omaantuntoon vetoavat kirjeet Tähän luokkaan kuuluvat kirjeet, joissa pyydetään lähettämään rahaa tai postikortti syöpää sairastavalle lapselle. Hyväuskoinen viestin lähettäjä luulee tekevänsä palveluksen sairaalle lapselle lähettäessään viestin eteenpäin. Oikeasti kirje on jo pari vuotta vanha, eikä lapsi halua enää yhtään postikorttia. Tai sitten koko kirje oli alunpitäen vain käytännön pila, jolla haluttiin täyttää kaverin postilaatikko. Tai oma postilaatikko rahakirjeillä.

Ketjukirjeissä voidaan esittää joku sinänsä hyväksyttävä pyyntö tai poliittinen kannanotto, jota pyydetään välittämään eteenpäin (esimerkkeinä [Pelasta pieni tyttö -ketjukirje](#), [Women in Afghanistan -vetoomus](#), eräs ["kadonnut lapsi" -avunpyyntö](#) ja [ketjukirje, jonka lähettämällä voi muka tukea syöpätutkimusta](#)). Kansalaisvelvollisuus on täytetty, kun vetoomus on lähetetty kaikille tulleille ja tuntemattomille. Helppoa oli, eikä maksanut mitään.

Jos halut todella tehdä jotakin asian hyväksi, niin ota yhteyttä asiaa ajavaan kansalaisjärjestöön ja tiedustele toimintamahdollisuuksista. Keskustele asiasta. Kerää nimiä asian puolesta (esimerkkinä [vetoomus teletietojen tallentamisvelvollisuutta vastaan](#)). Älä tee itsellesi ja asiallesi karhunpalvelusta: älä valitse helpointa vaihtoehtoa ja täytä ihmisten sähköpostilaatikoja ketjukirjeillä.

Miten ketjukirjeiden kanssa tulee menetellä

Älä jatka ketjua.

Jos tunnet viestin lähettäjän, voit huomauttaa hänelle asiasta ja antaa viitteeksi esimerkiksi tämän sivun. Ketjukirjeestä voi myös valittaa lähettäjän palveluntarjoajalle (tähän voi soveltaa ohjeita [palveluntarjoajalle valittamiseen spämmistä](#)). Ketjukirjeiden lähettäminen voi johtaa käyttäjätunnuksen lakkauttamiseen.

Jos ketjukirje on laiton, esimerkiksi huijaus tai rahankeruukirje, niin siitä voi lisäksi ilmoittaa poliisille.

Muualta

- Webistä löytyy [valtavasti materiaalia ketjukirjeistä](#)
- Jukka Korpela on tehnyt [sivun ketjukirjeistä](#)
- [CIAC Hoax Page](#)
- F-Securella on kattava [tietokanta ketjukirjeenä kiertävistä virusvaroitushuijauksista](#)
- [FTC: Break the Chain](#)

[PDF, TXT]

<http://kaip.iki.fi/spam/KetjuKirjeet.html>

Puolusta sähköisiä oikeuksiasi. Liity EFFIn jäseneksi.

Kai Puolamäki, Kai.Puolamaki@iki.fi